

Σ.Α.Τ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2004

Αρ.Πρωτ.: 1002841/12/0015Β'

ΠΟΛ. : 1004

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ 15η ΒΙΒΛΙΩΝ & ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΤΜΗΜΑ Β'

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ 14η Φ.Π.Α.

ΤΜΗΜΑΤΑ Α' – Β'

Προς:

Ταχ.Δ/νση : Καρ. Σερβίας 10

Ως Π.Δ.

Ταχ.Κώδικας : 101 84 ΑΘΗΝΑ

Πληροφορίες : Μ. Γυφτάκη - Μ. Γεροντάρη

Α. Ρουσάκη - Β. Δεδεμάδης

Τηλέφωνο : 2103645615 - 2103610030

ΘΕΜΑ: Παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 και 2 του κεφαλαίου Α' του ν.3193/2003 (ΦΕΚ 266 Α') «κανόνες τιμολόγησης, ρυθμίσεις Φ.Π.Α. ηλεκτρονικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις», που αναφέρονται σε θέματα εφαρμογής διατάξεων του Κ.Β.Σ. (π.δ. 186/1992).

ΓΕΝΙΚΑ

Όπως είναι γνωστό στο φύλλο εφημερίδας της Κυβερνήσεως 266 (τεύχος Α') με ημερομηνία 20.11.2003, δημοσιεύτηκε ο νόμος 3193/2003 (ΦΕΚ 266/Α'/20-11-2003), «Κανόνες τιμολόγησης, ρυθμίσεις Φ.Π.Α. ηλεκτρονικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις».

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' «ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ της Ελληνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/115/ΕΚ του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 2001» (Άρθρα 1 και 2) συμπληρώθηκαν διατάξεις στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992 – ΦΕΚ 84 Α').

Με την παρούσα εγκύκλιο παρέχονται οδηγίες και λεπτομερείς διευκρινίσεις για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 1 και 2.

Σημειώνεται ότι οι διατάξεις των παραγράφων Α1 και Α2 του άρθρου 1 περί αυτοτιμολόγησης ή ανάθεσης τιμολόγησης, δεν είναι υποχρεωτικού χαρακτήρα και εφαρμόζονται υποχρεωτικά μόνο από τον επιτηδευματία υποκείμενο στο φόρο προστιθέμενης αξίας αρχικά υπόχρεο σε έκδοση του τιμολογίου, ο οποίος αναθέτει την έκδοσή του στον πελάτη του ή τρίτο πρόσωπο, καθώς και από τα πρόσωπα αυτά που αναλαμβάνουν την έκδοση του τιμολογίου αντί του αρχικά υπόχρεου.

Επίσης επισημαίνεται ότι, με τις προαναφερόμενες διατάξεις δεν θίγονται οι διατάξεις:

- α) του άρθρου 12 παρ.7 του Κ.Β.Σ. «πωλήσεις για λογαριασμό τρίτου»
- β) οι διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 12 «ανάθεση έκδοσης εγγράφων μεταφοράς σε αντιπρόσωπο ή σε πράκτορα»
- γ) τα οριζόμενα στην παρ. 13.2.4 της εγκυκλίου 3/24.11.1992 (διάθεση από τρίτους – πράκτορες κ.λ.π.) των εισιτηρίων μεταφοράς προσώπων (αεροπορικά, ακτοπλοϊκά, σιδηροδρομικά).
- δ) τα οριζόμενα στις αποφάσεις 1048281/2583/529/Α0014/ΠΟΛ. 1174/4.6.2002 και 1111374/9160/2152/0014/ΠΟΛ. 1281/26.8.1993 όπως ισχύει – 1105799/1797/8881/0014/ΠΟΛ. 1214/19.9.1994 περί φορολογικού εκπροσώπου και φορολογικού αντιπροσώπου αντίστοιχα, οι οποίες εξακολουθούν να ισχύουν και μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

Οι λοιπές διατάξεις του άρθρου αυτού, είναι υποχρεωτικές για όλους τους επιτηδευματίες οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στο εσωτερικό της χώρας καθώς και τα πρόσωπα που θα εκδίδουν τιμολόγια για λογαριασμό του αρχικά υπόχρεου επιτηδευματία ανεξάρτητα του τύπου εγκατάστασής τους.

Ειδικότερα διευκρινίζονται, κατ' άρθρο και παράγραφο, τα ακόλουθα:

Με τις διατάξεις του άρθρου 1 προστίθεται άρθρο 18^α στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (π.δ. 186/1992).

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ενσωματώνονται στον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, οι διατάξεις της οδηγίας 2001/115/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 20ης Δεκεμβρίου 2001, για την τροποποίηση της Οδηγίας 77/388/ΕΟΚ (6^η Οδηγίας), σχετικά με την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και την εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση, όσον αφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) και κατά το μέρος που οι ρυθμίσεις αυτές δεν καλύπτονται από τις ισχύουσες διατάξεις του Κ.Β.Σ.

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού χωρίζονται σε 5 ενότητες:

A. Στη πρώτη καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις ανάθεσης από τον επιτηδευματία σε πελάτη του ή σε τρίτο πρόσωπο, έκδοσης των στοιχείων που απεικονίζουν χονδρικές συναλλαγές (τιμολόγια ή άλλα στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου), τα οποία προβλέπονται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. και των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί ή θα εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων αυτών.

B. Στη δεύτερη θεσπίζονται πρόσθετες ενδείξεις που καθορίζουν το περιεχόμενο του τιμολογίου πέραν αυτών που ήδη προβλέπονται από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

Οι νέες ενδείξεις λειτουργούν συμπληρωματικά με τις υφιστάμενες και προσδιορίζουν το πλήρες περιεχόμενο του τιμολογίου που εκδίδεται σύμφωνα με τις θεσπιζόμενες διατάξεις.

Γ. Στη τρίτη καθιερώνεται η διαβίβαση των τιμολογίων σε χαρτί ή με ηλεκτρονικά μέσα και υιοθετούνται κανόνες που εξασφαλίζουν την ακεραιότητα του περιεχομένου του.

Παρέχεται επίσης ευχέρεια στα κράτη μέλη να προβλέπουν ειδικούς όρους για ηλεκτρονική έκδοση τιμολογίων στις συναλλαγές που πραγματοποιούνται στο έδαφός τους από χώρα με την οποία δεν υφίσταται αμοιβαία συνδρομή ανάλογη με τις κοινοτικές οδηγίες και κανονισμούς.

Δ. Στη τέταρτη καθιερώνεται η υποχρέωση και οι κανόνες αποθήκευσης ή διαβίβασης των τιμολογίων που εκδίδονται από τον υποκείμενο στο Φ.Π.Α. ή από

οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο ώστε να διασφαλίζεται η ακεραιότητα, το ευανάγνωστο και η γνησιότητα των τιμολογίων καθώς επίσης καθορίζεται δικαίωμα πρόσβασης στη φορολογική αρχή με ηλεκτρονικά μέσα.

Ε. Στη πέμπτη θεσπίζονται εξουσιοδοτικές διατάξεις για τη ρύθμιση θεμάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή των θεσπιζόμενων διατάξεων.

Ενδεικτικά:

Οι νέες ρυθμίσεις καταλαμβάνουν :

- Όλα τα στοιχεία του άρθρου 12 (Τ.Π., Τ.Π.Υ., Πιστωτικά τιμολόγια, στοιχεία της παρ. 16, εκκαθαρίσεις, τιμολόγια αγοράς, τιμολόγια επιδοτήσεων κ.λπ.)
- Τις Α.Π.Υ. που εκδίδουν οι ασκούντες ελευθέριο επάγγελμα (άρθρο 48, ν.2238/94), ή οι τηρούντες πρόσθετα βιβλία (της παρ. 5 του άρθρου 10) προς άλλους επιτηδευματίες.
- Άλλα στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου και προβλέπονται από αποφάσεις (π.χ. οι Α.Λ.Π. που εκδίδονται από τους πρατηριούχους με το φορολογικό μηχανισμό στις πωλήσεις πετρελαίου κίνησης (αξίας μέχρι 300 ευρώ), προς άλλους επιτηδευματίες (αυτοκινητιστές, αγρότες, Δημόσιο κ.λπ.).
- Τα στοιχεία του άρθρου 16 (Φορτωτικές, διορθωτικά σημειώματα, αποδείξεις κομίστρου κ.λπ.) που εκδίδονται προς άλλους επιτηδευματίες.

Συνεπώς για τα λοιπά φορολογικά στοιχεία, (δελτία αποστολής, αποδείξεις λιανικής πώλησης αγαθών και υπηρεσιών κ.α.) εφαρμογή έχουν οι ήδη υφιστάμενες διατάξεις – ρυθμίσεις του Κ.Β.Σ.

Ειδικότερα:

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1. ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΚΔΙΔΟΥΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΕΞ ΟΝΟΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΑ
(Ισχύς 1.1.2004)

1.1. Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ορίζεται ότι πρέπει να εξασφαλίζεται από τον επιτηδευματία – υποκείμενο στο φόρο η έκδοση τιμολογίου ή άλλου στοιχείου που επέχει θέση τιμολογίου, εξ ονόματός του και για λογαριασμό του:

- από τον πελάτη του (ΑΥΤΟΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗ)
- από τρίτο μέρος – πρόσωπο (ΑΝΑΘΕΣΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ)

1.2. Το τιμολόγιο αυτό μπορεί να αφορά παραδόσεις αγαθών ή παροχές υπηρεσιών που πραγματοποιεί ο επιτηδευματίας προς άλλους επιτηδευματίες – υποκείμενους στο φόρο ή προς νομικά πρόσωπα μη υποκείμενα στο φόρο:

- εντός του εσωτερικού της χώρας (έδαφος της χώρας)
- εντός της κοινότητας (έδαφος της κοινότητας)
- σε τρίτες χώρες (εκτός της κοινότητας)

Σ.Α.Τ.Ε.

Διευκρινίζεται ότι η έκδοση των τιμολογίων από τον ίδιο τον επιτηδευματία, καλύπτεται ήδη από τις ισχύουσες διατάξεις του Κ.Β.Σ.

**ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2. ΤΟΠΟΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΥΝ
ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΑ –
ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΚΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΑΠΟ ΤΑ
ΠΡΟΣΩΠΑ ΑΥΤΑ (Ισχύς 1.1.2004)**

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής καθορίζονται, ο τόπος εγκατάστασης των προσώπων που εκδίδουν τιμολόγια για λογαριασμό του επιτηδευματία, καθώς και οι όροι και οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται αθροιστικά, για την έκδοση των τιμολογίων από τα πρόσωπα αυτά. Ειδικότερα:

2.1. Τόπος εγκατάστασης του πελάτη ή του τρίτου

Ο πελάτης ή, ο τρίτος που εκδίδουν τα τιμολόγια εξ ονόματος και για λογαριασμό του επιτηδευματία, μπορεί να είναι πρόσωπα εγκατεστημένα:

- **εντός του εσωτερικού της χώρας**
- **εντός της κοινότητας**
- **σε τρίτη χώρα, με ή χωρίς αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις των νόμων ή τον κανονισμό, που αναφέρονται στην συνέχεια.**

Ειδικότερα:

- N.1402/1983 (ΦΕΚ 167 Α'), με τις διατάξεις του οποίου κυρώθηκε η οδηγία 76/308/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15^{ης} Μαρτίου 1976, για την αμοιβαία

συνδρομή για την είσπραξη απαιτήσεων σχετικών με ορισμένες εισφορές, δασμούς, φόρους και άλλα μέτρα.

- Ν.1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α'), με τις διατάξεις του οποίου κυρώθηκε η οδηγία 77/799/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19^{ης} Δεκεμβρίου 1977, σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή των αρμοδίων αρχών των κρατών μελών στον τομέα της άμεσης και της έμμεσης φορολογίας.
- Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 218/1992 του Συμβουλίου, της 27^{ης} Ιανουαρίου 1992, σχετικά με την διοικητική συνεργασία στον τομέα των εμμέσων φόρων.

Συμπερασματικά με τις νέες διατάξεις επιτρέπεται η έκδοση του τιμολογίου Έλληνα επιτηδευματία υποκείμενου στο φόρο και εκτός της χώρας (στην Κοινότητα ή σε τρίτη χώρα).

2.2. Όροι και προϋποθέσεις για την έκδοση τιμολογίου από τα πρόσωπα αυτά

Για τον περιορισμό του κινδύνου καταστρατήγησης και για τη διασφάλιση του επιτηδευματία στην περίπτωση έκδοσης τιμολογίων από τα ανωτέρω πρόσωπα, τίθενται διάφορες προϋποθέσεις, όπως :

- να αποδεικνύεται ότι τα πρόσωπα αυτά είναι φορολογικά υπαρκτά, να υπάρχει εκ των προτέρων συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών με προσδιορισμένο περιεχόμενο, να υφίσταται αποδοχή του κάθε τιμολογίου από τον επιτηδευματία αρχικά υπόχρεο σε έκδοση στην περίπτωση της αυτοτιμολόγησης.

Σε κάθε περίπτωση έκδοσης των τιμολογίων από τα πρόσωπα αυτά, η ευθύνη όσον αφορά την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων ή οποιαδήποτε παρατυπία, παραμένει πάντοτε στον επιτηδευματία.

2.2.1. Ακόμη, πριν την έκδοση του πρώτου τιμολογίου πρέπει :

Τα πρόσωπα αυτά να είναι φορολογικά υπαρκτά και να αποδεικνύεται η άσκηση δραστηριότητας στη χώρα εγκατάστασής τους, από σχετικό επίσημο έγγραφο της οικείας φορολογικής αρχής.

2.2.2. Να έχει καταρτισθεί έγγραφη συμφωνία που κατατίθεται πριν την έκδοση του πρώτου τιμολογίου στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του επιτηδευματία για λογαριασμό του οποίου ο πελάτης ή ο τρίτος εκδίδει τιμολόγια.

Σ.Α.Τ.Ε.

Περιεχόμενο της έγγραφης συμφωνίας

Στο Συμφωνητικό περιέχονται τουλάχιστον:

- α)** τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων.
 - β)** η ακριβής διεύθυνση της εγκατάστασης από την οποία θα εκδίδονται τα τιμολόγια.
 - γ)** ρητή αποδοχή της συγκεκριμένης διαδικασίας από τους συμβαλλόμενους.
 - δ)** οι όροι της τιμολόγησης (π.χ. τιμολόγηση βάσει τιμοκαταλόγων του επιτηδευματία, οι όροι χορήγησης των εκπτώσεων, η τήρηση των διατάξεων του Κ.Β.Σ. κ.λπ.).
 - ε)** τη διαδικασία αποδοχής του κάθε τιμολογίου μεταξύ των συμβαλλομένων.
- Τα στοιχεία δ) και ε) απαιτούνται μόνο στην περίπτωση της αυτοτιμολόγησης (έκδοση τιμολογίων από τον πελάτη) ή όταν ο πελάτης ή ο τρίτος που εκδίδει τα τιμολόγια είναι εγκατεστημένος σε χώρα χωρίς αμοιβαία συνδρομή (παράγραφος 2.1.).

2.2.3. Περιεχόμενο τιμολογίων που εκδίδονται στο όνομα και για λογαριασμό του επιτηδευματία.

Στα τιμολόγια που εκδίδονται από τον πελάτη του επιτηδευματία ή τον τρίτο αναγράφονται:

- τα πλήρη στοιχεία του πελάτη ή του τρίτου
- τα πλήρη στοιχεία του επιτηδευματία για λογαριασμό του οποίου εκδίδονται
- η ένδειξη «αυτοτιμολόγηση», όταν εκδίδονται από τον πελάτη του επιτηδευματία
- η ένδειξη «ανάθεση τιμολόγησης» όταν εκδίδονται από τρίτον
- το πλήρες περιεχόμενο του τιμολογίου, όπως αυτό προκύπτει, κατά περίπτωση, από τις ισχύουσες διατάξεις του Κ.Β.Σ.

Σ.Α.Τ.Ε.

2.2.4. Λοιπά θέματα σχετικά με την έκδοση τιμολογίων από τον πελάτη ή τον τρίτο (αυτοτιμολόγηση – ανάθεση τιμολόγησης) για λογαριασμό του επιτηδευματία.

Σ.Α.Τ.Ε.

2.2.4.1. Για τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον πελάτη ή τον τρίτο για λογαριασμό του επιτηδευματία, έχουν εφαρμογή όλες οι διατάξεις του Κ.Β.Σ., ως προς το περιεχόμενο (όπως αναφέρθηκε ήδη παρ. 2.2.3), το χρόνο και τον τρόπο έκδοσης, το χρόνο διαφύλαξης, την υποχρέωση θεώρησης ή μη κ.λπ.

Για δε τις υποχρεώσεις του άρθρου 20 του Κ.Β.Σ., αυτές βαρύνουν τον επιτηδευματία αρχικά υπόχρεο σε έκδοση του τιμολογίου.

2.2.4.2. Αυτοτιμολόγηση από τον πελάτη για λογαριασμό του επιτηδευματία.

α) Πελάτης εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας.

Ο πελάτης εκδίδει τα τιμολόγια σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του Κ.Β.Σ. από ιδιαίτερες δικές του σειρές ανά προμηθευτή, χειρόγραφα ή μηχανογραφικά – σημαινόμενα από τη δική του ΕΑΦΔΣΣ, στα οποία αναγράφει την ένδειξη «Αυτοτιμολόγηση» και τα στοιχεία του προμηθευτή του.

Οι σειρές των τιμολογίων δηλώνονται διακριτά στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του πελάτη με το έντυπο Β1 TAXIS Κ.Β.Σ. ή με την κατάσταση των αποφάσεων 1051083/550/0015/ΠΟΛ. 1083/2.6.2003 ή 1051082/549/0015/ΠΟΛ.1082/2.6.2003, «περί αθεώρητων στοιχείων» ή «περί μηχανογραφικά εκδιδόμενων στοιχείων» κατά περίπτωση, στα οποία αναγράφεται ο αριθμός πρωτοκόλλου της έγγραφης συμφωνίας.

β) Πελάτης εγκαταστημένος στην κοινότητα.

Ο πελάτης εκδίδει τα τιμολόγια σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Β.Σ., σε συνδυασμό με τις διατάξεις που εφαρμόζονται στο εσωτερικό της χώρας εγκατάστασής του.

γ) Πελάτης εγκατεστημένος σε τρίτη χώρα με ή χωρίς αμοιβαία συνδρομή.

Στην περίπτωση αυτή ισχύουν αναλόγως τα αναφερόμενα στη β' περίπτωση της παραγράφου αυτής.

Σ.Α.Τ.Ε.

Επισήμανση:

Αυτονόητο είναι ότι οι πελάτες των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου αυτής που εκδίδουν τα τιμολόγια με μηχανογραφικό τρόπο για λογαριασμό του επιτηδευματία εγκατεστημένου στο εσωτερικό της χώρας, δεν εμπίπτουν στις

διατάξεις της Α.Υ.Ο.Ο. 1051082/549/0015/ΠΟΛ.1082/2.6.2003 όπως ισχύει, δηλαδή δεν σημαίνονται με τη χρήση ΕΑΦΔΣΣ.

Επίσης για τα τιμολόγια ή άλλα στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου (χειρόγραφα ή μηχανογραφικά), που θα εκδίδονται από τα ανωτέρω πρόσωπα για παρασχεθείσες σ' αυτά υπηρεσίες από τον επιτηδευματία αρχικά υπόχρεο, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Κ.Β.Σ. περί θεώρησής τους. **Σ.Α.Τ.Ε.**

2.2.4.3. Ανάθεση τιμολόγησης από τον επιτηδευματία σε τρίτο πρόσωπο.

α) Όταν το τρίτο πρόσωπο είναι εγκατεστημένο στο Εσωτερικό της Χώρας.

Το τρίτο πρόσωπο μπορεί να είναι επιτηδευματίας από άλλη αιτία (π.χ. αποθηκευτής, λογιστής, φοροτεχνική εταιρεία κ.α.).

Το τρίτο πρόσωπο μπορεί να μην είναι επιτηδευματίας και αποκτά την ιδιότητα αυτή λόγω της ανάθεσης στο πρόσωπο του, της έκδοσης των τιμολογίων από τον επιτηδευματία αρχικά υπόχρεο για λογαριασμό του.

Τα τιμολόγια εκδίδονται επ' ονόματι του επιτηδευματία και φέρουν τις πρόσθετες ενδείξεις που ορίζονται στην παράγραφο Α1 του άρθρου αυτού.

Ειδικότερα:

Στα τιμολόγια αναγράφονται τα πλήρη στοιχεία του αρχικά υπόχρεου σε έκδοσή τους επιτηδευματία, τα πλήρη στοιχεία του τρίτου, η ένδειξη «ανάθεση τιμολόγησης».

α.1. Χειρόγραφη έκδοση τιμολογίων.

Ο επιτηδευματίας αρχικά υπόχρεος στην έκδοσή τους, μεριμνά για τον εφοδιασμό με ιδιαίτερες σειρές στελεχών των τιμολογίων, τα οποία έχει δηλώσει εκ των προτέρων στη ΔΟΥ της έδρας με το έντυπο Β1 ή με συμπληρωματική κατάσταση εφόσον εμπίπτει στις διατάξεις της Α.Υ.Ο.Ο. 1051083/550/0015/ΠΟΛ. 1083/2.6.2003.

α.2. Μηχανογραφική έκδοση τιμολογίων.

Τα τιμολόγια που εκδίδει ο τρίτος με μηχανογραφικό τρόπο σημαίνονται και φυλάσσονται με τη χρήση ΕΑΦΔΣΣ του ν.1809/1988 όπως ισχύει, με την οποία τον εφοδιάζει με ευθύνη του ο επιτηδευματίας αρχικά υπόχρεος σε έκδοση των τιμολογίων.

Στην περίπτωση αυτή ο επιτηδευματίας με ευθύνη του μεριμνά:

- για τη διάθεση και εγκατάσταση της ΕΑΦΔΣΣ στην ακριβή διεύθυνση του τρίτου, η οποία πρέπει να συμπίπτει με αυτή που έχει δηλωθεί (με την έγγραφη συμφωνία) ως χώρος έκδοσης των στοιχείων αυτών.
- για τη δήλωση έναρξης της ΕΑΦΔΣΣ στη ΔΟΥ της έδρας του μέσα στον προβλεπόμενο χρόνο από τις διατάξεις του ν. 1809/1988, εφαρμοζομένης και της διαδικασίας που ήδη ισχύει για τη δήλωση έναρξης των ΕΑΦΔΣΣ (Α.Υ.Ο.Ο. 1051082/549/0015/ΠΟΛ. 1082/2.6.2003) και τα αναφερόμενα στο συμπληρωματικό φυλλάδιο - έγγραφό μας 1071128/754/0015/31.7.2003, σχετικά με τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν.
- Πέραν των λοιπών δικαιολογητικών που προβλέπονται, προσκομίζεται φωτοαντίγραφο της έγγραφης συμφωνίας που έχει συνάψει με τον τρίτο (παρ.2.2.2) και έχει καταθέσει στην Δ.Ο.Υ του.
- Στο έντυπο Β2 του ΤΑΧΙΣ και στο πεδίο των παρατηρήσεων συμπληρώνεται ο αριθμός πρωτοκόλλου της έγγραφης συμφωνίας.

Σ.Α.Τ.Ε.

β) Όταν το τρίτο πρόσωπο είναι εγκατεστημένο στην κοινότητα ή σε Τρίτη χώρα με αμοιβαία ή μη συνδρομή.

Στην περίπτωση αυτή ο τρίτος εκδίδει τα τιμολόγια του επιτηδευματία αρχικά υπόχρεου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Β.Σ. και κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 2.2.4.3.α, από ιδιαίτερες σειρές οι οποίες έχουν δηλωθεί πριν την έκδοση των στοιχείων στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του επιτηδευματία.

Κατ' εξαίρεση τα μηχανογραφικά τιμολόγια δεν σημαίνονται με τη χρήση εγκεκριμένου τύπου φορολογικού μηχανισμού (Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.), εκτός και κάτι τέτοιο επιθυμεί ο επιτηδευματίας αρχικά υπόχρεος στην έκδοσή τους. Τότε και καθ' όσον αφορά τις διαδικασίες ενεργοποίησης - διάθεσης - κ.λ.π. της ΕΑΦΔΣΣ στον τρίτο, ισχύουν αναλόγως τα αναφερόμενα στην περίπτωση α.α2 της παραγράφου αυτής.

Επίσης για τα τιμολόγια ή άλλα στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου (χειρόγραφα ή μηχανογραφικά), που θα εκδίδονται για παρεχόμενες υπηρεσίες του επιτηδευματία αρχικά υπόχρεου, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Κ.Β.Σ. περί θεώρησής τους.

Σ.Α.Τ.Ε.

Επισήμανση

Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι, τόσο στην περίπτωση της αυτοτιμολόγησης όσο και στην περίπτωση της ανάθεσης της τιμολόγησης, εφόσον στο πρόσωπο του επιτηδευματία αρχικά υπόχρεου σε έκδοση του τιμολογίου υφίσταται κώλυμα θεώρησης, εφαρμογή έχουν τα οριζόμενα στις διατάξεις των Α.Υ.Ο.Ο 1051082/549/0015/ΠΟΛ.1082/2.6.2003 και 1051083/550/0015/ΠΟΛ.1083/2.6.2003 (αυτοέλεγχος χρεών), όπως ισχύουν, κατά περίπτωση. **Σ.Α.Τ.Ε.**

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ **(Ισχύς 1.1.2004).**

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, συμπληρώνονται οι ήδη υφιστάμενες διατάξεις που καθορίζουν τις ενδείξεις που υποχρεωτικά αναγράφονται για τους σκοπούς και του Φ.Π.Α., στα τιμολόγια που εκδίδονται από τον επιτηδευματία ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του, δηλαδή, θεσπίζονται πρόσθετες ενδείξεις, οι οποίες προσδιορίζουν από κοινού με τις ήδη υπάρχουσες το πλήρες περιεχόμενο του τιμολογίου. Ειδικότερα:

1. Όταν ο υποκείμενος στο φόρο ενεργεί πράξεις που απαλλάσσονται από Φ.Π.Α., ανεξάρτητα αν αφορούν απαλλαγές στο εσωτερικό της χώρας ή ειδικές απαλλαγές ή απαλλαγές στην εξαγωγή ή πράξεις εξομοιούμενες με εξαγωγές ή απαλλαγές για παραδόσεις αγαθών σ' άλλο κράτος-μέλος, θα πρέπει να αναγράφει στο τιμολόγιο την αντίστοιχη διάταξη, σύμφωνα με την οποία η παράδοση ή η παροχή απαλλάσσεται από Φ.Π.Α..

Π.χ. α) έκδοσή τιμολογίου από οδοντοτεχνίτη.

Στο τιμολόγιο θα αναγραφεί :

«Απαλλάσσεται από Φ.Π.Α. άρθρο 22, του Κώδικα Φ.Π.Α.»

β) έκδοση τιμολογίου για πώληση τροφοεφοδίων για τον εφοδιασμό πλοίου. Στο τιμολόγιο θα αναγραφεί :

«Απαλλάσσεται από Φ.Π.Α. άρθρο 27, του Κώδικα Φ.Π.Α.»

γ) έκδοση τιμολογίου από Ελληνική επιχείρηση για πώληση σωλήνων σε εταιρεία εγκαταστημένη στην Ολλανδία. Στο τιμολόγιο θα αναγραφεί :

«Απαλλάσσεται από Φ.Π.Α. άρθρο 28, του Κώδικα Φ.Π.Α.»

Σ.Α.Τ.Ε.

2. Στην περίπτωση που υπόχρεος για απόδοση του Φ.Π.Α. είναι ο πελάτης, δηλαδή ο λήπτης των αγαθών ή των υπηρεσιών, τότε ο εκδότης του τιμολογίου θα πρέπει να αναγράφει την σχετική διάταξη με την οποία ορίζεται ότι, η πράξη δεν φορολογείται στην Ελλάδα, καθ' όσον υπόχρεος για την απόδοση του Φ.Π.Α. είναι αυτός που αγόρασε το αγαθό ή δέχθηκε την υπηρεσία.

Π.χ. Έλληνας διαφημιστής εκδίδει τιμολόγιο παροχής υπηρεσίας για διαφήμιση που παρείχε σε Ισπανό. Στο τιμολόγιο θα αναγραφεί :

«Τόπος φορολογίας εκτός Ελλάδας, άρθρο 14 παρ. 5 η' (υπόχρεος ο λήπτης) του Κώδικα Φ.Π.Α.».

Σ.Α.Τ.Ε.

3. Όταν πραγματοποιείται ενδοκοινοτική παράδοση ενός καινούργιου μεταφορικού μέσου, ο πωλητής στο τιμολόγιο που θα εκδώσει, θα πρέπει να αναγράφει, τα στοιχεία εκείνα με βάση τα οποία το μεταφορικό μέσο δεν χαρακτηρίζεται ως μεταχειρισμένο μέχρι τη στιγμή της παράδοσης, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 4 περιπτώσεις β' και γ' του άρθρου 11 του Κώδικα Φ.Π.Α.

4. Όταν πραγματοποιούνται πράξεις από επιχειρήσεις που υπάγονται :

- στο ειδικό καθεστώς πρακτορείων ταξιδίων
- στο ειδικό καθεστώς φορολογίας των μεταπωλητών που παραδίδουν μεταχειρισμένα αγαθά και αντικείμενα καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας ή
- στο ειδικό καθεστώς φορολογίας για τις πωλήσεις σε δημοπρασία,
θα πρέπει να αναγράφουν στα εκδιδόμενα τιμολόγια, το αντίστοιχο άρθρο του Κώδικα Φ.Π.Α., σύμφωνα με το οποίο εφαρμόζεται το συγκεκριμένο ειδικό καθεστώς.

Π.χ. Έστω έμπορος μεταχειρισμένων αυτοκινήτων, που εφαρμόζει το ειδικό καθεστώς μεταπωλητών μεταχειρισμένων αγαθών, μεταπωλεί ένα μεταχειρισμένο Ε.Ι.Χ. αυτοκίνητο σε άλλη επιχείρηση. Στο τιμολόγιο που θα εκδοθεί θα αναγραφεί:

«Ειδικό καθεστώς άρθρου 45, του Κώδικα Φ.Π.Α.».

5. Στην περίπτωση που πραγματοποιούνται πράξεις στην Ελλάδα, από εγκαταστημένο σε Τρίτη χώρα ή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για τις οποίες τόπος φορολογίας είναι η Ελλάδα, στο τιμολόγιο που εκδίδεται θα πρέπει να

Σ.Α.Τ.Ε.

αναγράφονται όχι μόνο τα στοιχεία του εντολέα, αλλά και τα πλήρη στοιχεία του φορολογικού αντιπροσώπου ή εκπροσώπου κατά περίπτωση, καθώς και ο ΑΦΜ που του έχει χορηγηθεί.

Σημειώνεται ότι, η υποχρέωση αυτή είχε ορισθεί με την ΑΥΟ ΠΟΛ.1281/93 (για τον φορολογικό αντιπρόσωπο) και με την ΑΥΟ ΠΟΛ.1174/02 (για τον φορολογικό εκπρόσωπο).

Σ.Α.Τ.Ε.

6. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 3 του υπόψη νόμου, πέραν των όσων αναλύθηκαν ανωτέρω, συμπληρωματικά διευκρινίζουμε τα ακόλουθα :

α) Η υποχρέωση αναγραφής των πρόσθετων ενδείξεων υπάρχει και στις περιπτώσεις που εκδίδεται οποιοδήποτε άλλο στοιχείο που επέχει θέση τιμολογίου.

Αντίθετα, η υποχρέωση αυτή δεν υπάρχει για τα στοιχεία που εκδίδονται προς ιδιώτη, π.χ. Απόδειξη Λιανικής Πώλησης, Απόδειξη Παροχής Υπηρεσιών.

β) Για λόγους απλοποίησης και διευκόλυνσης των υποχρέων, παρέχεται η δυνατότητα αναγραφής της αντίστοιχης διάταξης εντύπως ή με σφραγίδα, με την προϋπόθεση όμως ότι, αυτή θα αναγράφεται σ' όλα τα αντίτυπα.

γ) Για λόγους χρηστής διοίκησης, γίνεται δεκτό να μην επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις στον υπόχρεο επιτηδευματία, κατά το πρώτο διάστημα εφαρμογής της υποχρεωτικής αναγραφής των πρόσθετων ενδείξεων, για παραλείψεις που αφορούν τα στοιχεία που θα εκδοθούν μέχρι 29/2/2004.

7. Διευκρινίζεται ότι, σε κάθε περίπτωση που από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. προβλέπεται η έκδοση απλοποιημένων τιμολογίων, κατόπιν σχετικής διαβούλευσης με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ε.Ε., τα εν λόγω στοιχεία εξομοιώνονται με τιμολόγια και κατά συνέπεια παρέχεται δικαίωμα έκπτωσης του αναλογούντος Φ.Π.Α., εφόσον στον λήπτη του στοιχείου παρέχεται τέτοιο δικαίωμα.

Τέτοιες περιπτώσεις είναι π.χ. οι αποδείξεις λιανικής πώλησης για αγορά μη εμπορευσίμων αγαθών αξίας μέχρι 50 ευρώ (άρθρο 12 παρ. 16γ' Κ.Β.Σ.), οι αποδείξεις που εκδίδονται από πρατήρια για πώληση καυσίμων κ.λπ.

Σ.Α.Τ.Ε.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 4. ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΤΑ

Σ.Α.Τ.Ε.

ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ

(Ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, ορίζεται η γλώσσα τήρησης των τιμολογίων που εκδίδονται από τον επιτηδευματία, τον πελάτη του ή τρίτο πρόσωπο για λογαριασμό του. Ειδικότερα, όταν τα στοιχεία αυτά εκδίδονται για συναλλαγές στο εσωτερικό της χώρας και εκφράζονται σε ξένη γλώσσα και νόμισμα, απαιτείται για λόγους ελέγχου να εκφράζονται παράλληλα στην ελληνική γλώσσα και στο Εθνικό νόμισμα (ευρώ).

Ουσιαστικά με τις νέες διατάξεις αποσαφηνίζονται τα όσα ίσχυαν και μέχρι τώρα αναφορικά με τη γλώσσα τήρησης των τιμολογίων που εκδίδονται για συναλλαγές εντός της χώρας και λειτουργούν συμπληρωματικά με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 2 του Κ.Β.Σ. που αφορούν τη γλώσσα τήρησης των βιβλίων και των λοιπών στοιχείων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 5. ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ (Ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, καθιερώνονται οι τρόποι διαβίβασης των τιμολογίων που εκδίδονται από τον επιτηδευματία ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του.

Ειδικότερα τα τιμολόγια είναι δυνατόν να διαβιβάζονται σε χαρτί ή με ηλεκτρονικά μέσα.

Στην περίπτωση διαβίβασης τιμολογίου με ηλεκτρονικά μέσα η διαβίβαση αυτή είναι δυνατή υπό τον όρο της αποδοχής των τιμολογίων αυτών από τον παραλήπτη.

Σημειώνεται ότι η διαβίβαση τιμολογίων σε χαρτί, προβλέπεται ήδη από τις ισχύουσες διατάξεις του Κ.Β.Σ (Άρθρο 18).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 6. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ (Ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, καθορίζονται οι προϋποθέσεις, βάση των οποίων γίνονται δεκτά τα τιμολόγια που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα. Ειδικότερα:

Σ.Α.Τ.Ε.

6.1 Τα τιμολόγια που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα γίνονται δεκτά με την προϋπόθεση ότι η γνησιότητα της προέλευσής τους και η ακεραιότητα του περιεχομένου τους εξασφαλίζεται:

α) είτε μέσω προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Π.Δ. 150/2001 (ΦΕΚ 125 Α'),

β) είτε μέσω ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI), όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της σύστασης 1994/820/Ε.Κ. της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 1994 (Επίσημη Εφημερίδα Ε.Κ. ΕΛ 388/28.12.1994), εφόσον η συμφωνία σχετικά με αυτήν την ανταλλαγή προβλέπει τη χρησιμοποίηση διαδικασιών που να εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα των δεδομένων.

6.2. Ειδικά στην περίπτωση συναλλαγών με το εξωτερικό (μέσα στην κοινότητα ή με τρίτη χώρα), ο επιτηδευματίας υποχρεούται να φυλάσσει:

α) είτε τα αντίτυπα των τιμολογίων

β) είτε ένα επιπλέον συνοπτικό έγγραφο σε χαρτί, για κάθε τιμολόγιο που διαβιβάστηκε με ηλεκτρονικά μέσα κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 5.3.1.

Το έγγραφο αυτό θα πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων και τη συνολική αξία της συναλλαγής.

6.3. Σημειώνεται ότι με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών, μπορεί να καθορίζονται οι όροι αποδοχής και άλλων μεθόδων, σχετικά με τη διαβίβαση των τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα (Παράγραφος 18 περ. δ' ιδίου άρθρου).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 7. ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΠΑΡΤΙΔΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ (ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής επιτρέπεται, στην περίπτωση παρτίδων τιμολογίων (διακεκριμένη τιμολόγηση πολλών παραδόσεων ή πολυσέλιδα τιμολόγια μιας διακεκριμένης τιμολόγησης - παράδοσης) που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα στον ίδιο αποδέκτη, οι κοινές ενδείξεις (στοιχεία υπόχρεου σε έκδοση, λήπτη κ.λπ.) στα διάφορα τιμολόγια να αναφέρονται μία μόνο φορά, με την προϋπόθεση ότι είναι δυνατή η πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών του κάθε τιμολογίου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 8. ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ - ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ**(ισχύς 1.1.2004).**

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, θεσπίζεται η υποχρέωση για τον επιτηδευματία αποθήκευσης - διαφύλαξης των αντιγράφων των τιμολογίων που εκδίδονται από τον ίδιο ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του, καθώς και όλων των τιμολογίων που λαμβάνει.

Ειδικά στην περίπτωση έκδοσης των τιμολογίων από οποιοδήποτε πρόσωπο για λογαριασμό του επιτηδευματία, τα αντίτυπα των τιμολογίων αυτών, πρέπει να παραδίδονται σ' αυτόν (τον επιτηδευματία), μέσα στην προθεσμία που ορίζεται από τις διατάξεις του Κώδικα για την ενημέρωση των τηρούμενων βιβλίων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 9. ΤΟΠΟΣ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ (ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, παρέχεται η δυνατότητα στον επιτηδευματία να καθορίζει τον τόπο αποθήκευσης των τιμολογίων που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, επιτρέποντας ουσιαστικά την διαφύλαξή τους και εκτός της χώρας. Ειδικά στην περίπτωση που ο τόπος αυτός είναι εκτός της χώρας υποχρεούται πριν την αποθήκευση να γνωστοποιεί τον τόπο αυτό στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., καθώς και κάθε μεταβολή του τόπου αυτού.

Προϋπόθεση για την εφαρμογή των διατάξεων αυτών, αποτελεί η υποχρέωση του επιτηδευματία να θέτει στη διάθεση των αρμοδίων αρχών, έπειτα από αίτησή τους, όλα τα τιμολόγια ή τις πληροφορίες που έχουν αποθηκευτεί, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ 10 ΚΑΙ 11. ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ Η ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΤΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις των παραγράφων αυτών, ορίζονται οι περιπτώσεις για τις οποίες ο επιτηδευματίας υποχρεούται να αποθηκεύει σε χαρτί στο εσωτερικό της χώρας, όλα τα τιμολόγια που εκδίδονται από τον ίδιο ή από οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο για λογαριασμό του, καθώς και όλα τα τιμολόγια που λαμβάνει, ανεξάρτητα από την αρχική τους μορφή με την οποία διαβιβάστηκαν (σε χαρτί ή με ηλεκτρονικά μέσα), για όσο χρόνο ορίζουν οι διατάξεις του κώδικα.

Ειδικότερα η ανωτέρω υποχρέωση υφίσταται:

α) όταν η αποθήκευση δεν πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα που να εξασφαλίζουν την πλήρη και επιγραμμική (on line) πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα ή

β) όταν η αποθήκευση γίνεται σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τους σχετικούς νόμους ή τον κανονισμό που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου (παράγραφος 2.2.1. της παρούσας εγκυκλίου).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 12. ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗΣ ΤΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΟΝΤΑΙ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ
(ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, θεσπίζεται η υποχρέωση διαφύλαξης από τον επιτηδευματία των τιμολογίων που εκδίδονται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τον Κώδικα και αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα. Ειδικότερα:

Ορίζεται ότι η γνησιότητα της προέλευσης, η ακεραιότητα του περιεχομένου και το ευανάγνωστο των τιμολογίων που αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα, πρέπει να διασφαλίζονται για όσο χρόνο προβλέπεται από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η αναπαραγωγή του περιεχομένου των στοιχείων αυτών υφίσταται παράβαση μη διαφύλαξης των σχετικών στοιχείων.

Οι νέες διατάξεις λειτουργούν συμπληρωματικά με τις ήδη υφιστάμενες στον Κ.Β.Σ. οι οποίες καθορίζουν την υποχρέωση φύλαξης των στοιχείων σε χαρτί από τον επιτηδευματία.

Υπενθυμίζεται ότι ο χρόνος διαφύλαξης των στοιχείων από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που αφορούν και μετά, είναι αυτός που ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 21 παράγραφος 2 του Κώδικα όπως ισχύει κάθε φορά.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 13. ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ - ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΣΦΑΛΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΩΝ ΠΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΟΝΤΑΙ Ή ΔΙΑΒΙΒΑΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ
(ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, θεσπίζεται η υποχρέωση για τον επιτηδευματία, στις περιπτώσεις που τα τιμολόγια αποθηκεύονται ή διαβιβάζονται με

ηλεκτρονικά μέσα, να αποθηκεύει - διαφυλάσσει και τα δεδομένα που διασφαλίζουν την γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα του περιεχομένου του κάθε τιμολογίου.

Τα δεδομένα αυτά δεν επιτρέπεται να τροποποιηθούν και πρέπει να είναι ευανάγνωστα για όσο χρόνο ορίζεται η διάρκεια φύλαξής τους από τις διατάξεις του άρθρου 21 του Κώδικα.

Σ.Α.Τ.Ε.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Οι διατάξεις των παραγράφων 12 και 13 ήδη εφαρμόζονται από τους επιτηδευματίες που εκδίδουν τα φορολογικά τους στοιχεία μηχανογραφικά με τη χρήση Ειδικών Ασφαλών Φορολογικών Διατάξεων Σήμανσης Στοιχείων (ΕΑΦΔΣΣ) του ν.1809/1988. Οι επιτηδευματίες αυτοί ως γνωστόν, υποχρεούνται να διαφυλάσσουν για όσο χρόνο ορίζουν οι διατάξεις του κώδικα, τα αντίστοιχα ηλεκτρονικά αρχεία, που ορίζονται με τις διατάξεις της παραγράφου 3.3, της Α.Υ.Ο.Ο ΠΟΛ 1257/2002 (ΦΕΚ 1489 Β'), όπως ισχύει και ειδικότερα:

- Το πρώτο αρχείο (.....a.txt) αποτελεί το ηλεκτρονικό αρχείο των δεδομένων του συγκεκριμένου εκδοθέντος στοιχείου (ηλεκτρονικά στελέχη).
- Το δεύτερο αρχείο (.....b.txt) αποτελεί το ηλεκτρονικό αρχείο της ΠΑΗΨΣ-Συμβολοσειράς σήμανσης του στοιχείου, το οποίο πιστοποιεί την γνησιότητα της προέλευσης, την ακεραιότητα και τη μη αλλοίωση των δεδομένων του στοιχείου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 14. ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ (ΙΣΧΥΣ 1.1.2004) ΣΤΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΟΝΤΑΙ ΣΕ ΑΛΛΟ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, ορίζεται ότι όταν ο επιτηδευματίας είναι εγκατεστημένος στο εσωτερικό της χώρας, οι αρμόδιες αρχές, όποτε κρίνεται αναγκαίο για το φορολογικό έλεγχο, έχουν το δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα τηλεφόρτωσης και χρήσης των τιμολογίων, που εκδίδει ή λαμβάνει με ηλεκτρονικά μέσα εξασφαλίζοντας επιγραμμική (on line) πρόσβαση στα δεδομένα, στην περίπτωση που ο τόπος αποθήκευσης βρίσκεται σε άλλο κράτος μέλος.

Σ.Α.Τ.Ε.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 15. ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΟΡΟΥ «ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ ΜΕ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΜΕΣΑ» (ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, διευκρινίζεται ότι για τις ανάγκες εφαρμογής των υπόψη διατάξεων με τον όρο «διαβίβαση και αποθήκευση του τιμολογίου με ηλεκτρονικά μέσα» νοείται η διαβίβαση ή η θέση στη διάθεση του αποδέκτη και η αποθήκευση, που πραγματοποιούνται μέσω ηλεκτρονικών εξοπλισμών για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων και μέσω τηλεφωνικής γραμμής, ραδιοφωνικής μετάδοσης, οπτικής ίνας ή άλλων ηλεκτρομαγνητικών μέσων.

Σημειώνεται ότι, με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών θα καθορισθούν οι όροι και οι διαδικασίες αποθήκευσης, διαβίβασης και αποδοχής τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 16. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΟΥ ΕΠΕΧΟΥΝ ΘΕΣΗ ΤΙΜΟΛΟΓΙΟΥ (ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ορίζεται ότι ως στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου γίνονται δεκτά όλα τα έγγραφα ή μηνύματα σε χαρτί ή με ηλεκτρονική μορφή τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται από τις κατ'ιδίαν διατάξεις του Κώδικα αυτού.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 17. ΚΑΤΑΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΟΠΟΙΟΔΗΠΟΤΕ ΠΡΟΣΩΠΟ ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΑ (ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ορίζεται ότι για κάθε παράβαση σχετικά με την ακρίβεια, πληρότητα, γνησιότητα και λοιπές απαιτήσεις που αφορούν τα εκδιδόμενα κατά τα ανωτέρω τιμολόγια, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες κυρώσεις σε βάρος του αρχικά υπόχρεου σε έκδοση αυτών επιτηδευματία. Επίσης κυρώσεις επιβάλλονται και στα πρόσωπα που εκδίδουν τιμολόγια εξ ονόματος και για λογαριασμό του επιτηδευματία στις περιπτώσεις που προβλέπεται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 18. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (ισχύς 1.1.2004).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ορίζονται τα δικαιώματα του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών (όπως αναλυτικά περιγράφονται στις

περιπτώσεις α' - ε' της παραγράφου αυτής), ώστε να παρέχεται η δυνατότητα, να ρυθμίζει με αποφάσεις του, θέματα που αφορούν την υλοποίηση των νέων διατάξεων και ειδικότερα, τον καθορισμό όρων σε σχέση με την έκδοση τιμολογίων από τον πελάτη ή τον τόπο, την ηλεκτρονική έκδοση τιμολογίων, την αποδοχή άλλων μεθόδων για τη διαβίβαση τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα, ή την αποθήκευση τιμολογίων, όπως αναλυτικά περιγράφονται στις περιπτώσεις α' - ε' της παραγράφου αυτής. Ειδικότερα, δίδεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών:

α) να επιβάλλει στους επιτηδευματίες που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών στο εσωτερικό της χώρας πρόσθετους όρους έκδοσης των τιμολογίων από τους πελάτες τους ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους, ή ειδικούς όρους στην περίπτωση που ο πελάτης ή ο τρίτος που εκδίδει τα τιμολόγια είναι εγκατεστημένος σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν.1402/1983, του Ν.1914/1990 και από τον Κανονισμό (Ε.Ο.Κ.) αριθ.218/1992 του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 1992,

β) να προβλέπει ειδικούς όρους για την ηλεκτρονική έκδοση τιμολογίων σχετικά με παραδόσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας, από χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τις Οδηγίες 76/308/Ε.Ο.Κ. και 77/799/Ε.Ο.Κ. και από τον Κανονισμό (Ε.Ο.Κ.) αριθ.218/1992,

γ) να επιβάλλει και άλλους ειδικούς όρους που να απαγορεύουν ή να περιορίζουν την αποθήκευση των τιμολογίων σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τις Οδηγίες 76/308/Ε.Ο.Κ. και 77/799/Ε.Ο.Κ. και από τον κανονισμό (Ε.Ο.Κ.) αριθ.218/1992 και σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεκφόρτωσης και χρήσης που προβλέπεται στην παράγραφο 14,

δ) να καθορίζει τους όρους αποδοχής και άλλων μεθόδων σχετικά με τη διαβίβαση των τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα,

ε) να καθορίζει τους λεπτομερείς κανόνες των πρόσθετων όρων της τιμολόγησης και των διαδικασιών αποδοχής του κάθε τιμολογίου μεταξύ του επιτηδευματία και του πελάτη του στις έγγραφες συμφωνίες της παραγράφου 2.

Σ.Α.Τ.Ε.

Επέκταση χρόνου έκδοσης των στοιχείων του άρθρου 12 που εκδίδονται κάθε μήνα, με μηχανογραφικό τρόπο, με τη χρήση Ειδικών Ηλεκτρονικών Ασφαλών Διατάξεων Σήμανσης Στοιχείων (Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ)-(ισχύς 20.11.2003).

Με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής, προστίθεται νέα παράγραφος 17 στο άρθρο 12 και ορίζεται ως γενική αρχή ότι, για τα φορολογικά στοιχεία αξίας, που εκδίδονται κάθε μήνα, με μηχανογραφικό τρόπο με τη χρήση Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ, παρέχεται η δυνατότητα έκδοσής τους μέχρι τη δέκατη ημέρα του επόμενου μήνα, με ημερομηνία την τελευταία ημέρα του προηγούμενου μήνα, με εξαίρεση τα στοιχεία που εκδίδονται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου για το χρόνο έκδοσης των οποίων, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 12.

Με τη ρύθμιση αυτή αποσκοπείται η διευκόλυνση των επιχειρήσεων που εκδίδουν τα στοιχεία τους μηχανογραφικά με τη χρήση Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ και η εξάλειψη ενός λόγου δημιουργίας αμφισβητήσεων και καταλογισμού τυπικών παραβάσεων.

Ειδικότερα για το θέμα αυτό διευκρινίζονται τα εξής:

Τα φορολογικά στοιχεία αξίας του άρθρου 12, που εκδίδονται κατά τη διάρκεια κάθε μήνα, με μηχανογραφικό τρόπο μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή και σημαίνονται με τη χρήση Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ, ορίζεται ρητά ότι παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης αυτών μέχρι τη δέκατη (10η) ημέρα του επόμενου μήνα, με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα του μήνα εκείνου που αφορούν (προηγούμενου).

Επομένως στις περιπτώσεις αυτές, τα υπόψη στοιχεία θα φέρουν ως ημερομηνία την τελευταία ημέρα του μήνα εκείνου που αφορούν, στη δε σήμανση θα αποτυπώνεται η ημερομηνία έκδοσής τους μέσω της Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ. (δηλαδή η ημερομηνία αυτή μπορεί να είναι μέχρι και τη δέκατη ημέρα του επόμενου μήνα).

Για την εφαρμογή της διάταξης αυτής και όσον αφορά την αρχή της ενιαίας αρίθμησης, γίνεται δεκτό ότι τα φορολογικά στοιχεία μπορεί να εκδίδονται από τα χρησιμοποιούμενα στελέχη των τρεχουσών συναλλαγών, χωρίς να απαιτείται η χρήση ιδιαίτερης σειράς.

Από την διάταξη αυτή προκύπτει επίσης ότι, για τα φορολογικά στοιχεία αξίας του άρθρου 12, που πρέπει να εκδοθούν κατά την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής

περιόδου, εξακολουθούν να εκδίδονται μέχρι την εικοστή (20η) ημέρα του επόμενου από την λήξη της χρήσης μήνα, με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα της οικείας χρήσης (31/12, 30/6), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα με τις διατάξεις της παραγράφου 15 του άρθρου 12.

Σ.Α.Τ.Ε.

Τέλος, λόγω της πρώτης εφαρμογής του μέτρου έκδοσης σήμανσης και φύλαξης των μηχανογραφικά εκδιδόμενων στοιχείων με τη χρήση φορολογικού μηχανισμού (ΕΑΦΔΣΣ) δεν θα επιβάλλονται πρόστιμα του Κ.Β.Σ στους επιτηδευματίες που εξέδωσαν τα μηχανογραφικά τους στοιχεία στο χρόνο που ορίζεται από τις ανωτέρω διατάξεις, στο μεσοδιάστημα από τον χρόνο ενεργοποίησης της λειτουργίας του φορολογικού μηχανισμού (ΕΑΦΔΣΣ) μέχρι και τη δημοσίευση του νόμου αυτού 20.11.2003, με την προϋπόθεση ότι αυτά αφορούν πραγματικές συναλλαγές από φορολογικά υπαρκτά πρόσωπα και έχουν καταχωρηθεί εμπρόθεσμα στα τηρούμενα από τα πρόσωπα αυτά βιβλία του Κ.Β.Σ.

Σ.Α.Τ.Ε.

Ακριβές Αντίγραφο

Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 266

20 Νοεμβρίου 2003

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3193

Κανόνες τιμολόγησης, ρυθμίσεις Φ.Π.Α. ηλεκτρονικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ**

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ
ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2001/115/Ε.Κ. ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 20ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2001
(ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΛ 15/17.1.2002 ΣΕΛ. 24)

Άρθρο 1

Μετά το άρθρο 18 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ. 186/1992 (ΦΕΚ 84 Α') προστίθεται άρθρο 18α ως εξής:

"Άρθρο 18α

Εναρμόνιση των όρων που επιβάλλονται στην τιμολόγηση με την Οδηγία 2001/115/Ε.Κ. του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ο επιτηδευματίας οφείλει να εξασφαλίζει την έκδοση τιμολογίου από τον ίδιο σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις διατάξεις του Κώδικα αυτού, καθώς επίσης εξ ονόματός του και για λογαριασμό του από τον πελάτη του ή από τρίτον, για τις παραδόσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται από αυτόν είτε στο εσωτερικό της χώρας είτε σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε σε τρίτη χώρα.

2. Τα πρόσωπα που εκδίδουν τιμολόγιο εξ ονόματος και για λογαριασμό του επιτηδευματία μπορεί να είναι εγκατεστημένα στην Ελλάδα, σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε τρίτη χώρα, με τους ακόλουθους όρους και προϋποθέσεις:

α) Τα πρόσωπα αυτά να είναι φορολογικά υπαρκτά και να αποδεικνύεται η άσκηση δραστηριότητας στη χώρα εγκατάστασής τους από επίσημο έγγραφο της οικείας φορολογικής αρχής πριν την έκδοση του πρώτου τιμολογίου.

β) Να έχει καταρτισθεί έγγραφη συμφωνία μεταξύ τους, η οποία να έχει κατατεθεί στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. του επιτηδευματία για λογαριασμό του οποίου ο πελάτης ή ο τρίτος εκδίδει τιμολόγια.

Στο συμφωνητικό αυτό περιέχονται τουλάχιστον τα πλήρη στοιχεία των συμβαλλομένων, η ακριβής διεύθυνση της εγκατάστασης από την οποία θα εκδίδονται τα τιμολόγια, καθώς και ρητή αποδοχή της συγκεκριμένης διαδικασίας, που καθορίζεται με το άρθρο αυτό.

γ) Όταν εκδίδονται τιμολόγια από τον πελάτη του επιτηδευματία, στο συμφωνητικό αναφέρονται επιπλέον και οι όροι της τιμολόγησης, καθώς και οι διαδικασίες αποδοχής του κάθε τιμολογίου από τον επιτηδευματία. Τα ανωτέρω ισχύουν αναλόγως και στην περίπτωση έκδοσης τιμολογίων από τον πελάτη ή τον τρίτο που είναι εγκατεστημένος σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του Ν. 1402/1983 (ΦΕΚ 167 Α'), του Ν. 1914/1990 (ΦΕΚ 178 Α') και τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 218/1992 του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 1992 (Επίσημη Εφημερίδα ΕΛ 024/1.2.1992 σελ. 001-005).

δ) Τα εκδιδόμενα τιμολόγια από τον πελάτη του επιτηδευματία ή τον τρίτο πρέπει να φέρουν τα πλήρη στοιχεία του πελάτη ή του τρίτου, καθώς και του επιτηδευματία για λογαριασμό του οποίου εκδίδονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Κώδικα αυτού διακριτά και με σαφή αναφορά στην ιδιότητα εκάστου και ειδικότερα:

αα) Ο πελάτης ανεξάρτητα του τόπου εγκατάστασής του εκδίδει το τιμολόγιο στο όνομα και για λογαριασμό του επιτηδευματία με την ένδειξη "αυτοτιμολόγηση". Ειδικά όταν ο πελάτης είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα, τα τιμολόγια εκδίδονται από ιδιαίτερη σειρά κατά προμηθευτή.

ββ) Ο τρίτος ανεξάρτητα από τον τόπο εγκατάστασής του εκδίδει τα τιμολόγια στο όνομα και για λογαριασμό του επιτηδευματία με την ένδειξη "ανάθεση τιμολόγησης".

ε) Για τα τιμολόγια που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου αυτής ισχύουν οι διατάξεις του Κώδικα αυτού.

3. Στο τιμολόγιο, πέρα των όσων ορίζονται από τις κατ' ιδίαν διατάξεις του Κώδικα αυτού, αναγράφονται υποχρεωτικά και οι ακόλουθες ενδείξεις:

α) Όταν η πράξη απαλλάσσεται από το Φ.Π.Α. ή όταν ο πελάτης είναι υπόχρεος στο Φ.Π.Α., η αντίστοιχη εθνική διάταξη ή κάθε άλλη διάταξη σύμφωνα με την οποία η παράδοση απαλλάσσεται ή υπάγεται στη διαδικασία αντιστροφής της επιβάρυνσης.

β) Επί ενδοκοινοτικής παράδοσης ενός καινούργιου μεταφορικού μέσου, τα στοιχεία που απαριθμούνται στο άρθρο 11 παρ. 4 του Κώδικα Φ.Π.Α. (Ν. 2859/2000, ΦΕΚ 248 Α').

γ) Όταν εφαρμόζεται το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους, η αναφορά στο άρθρο 43 ή 45 του Κώδικα Φ.Π.Α. ή σε οποιαδήποτε άλλη διάταξη σύμφωνα με την οποία έχει εφαρμοστεί το καθεστώς του περιθωρίου κέρδους.

δ) Όταν ο υπόχρεος στο Φ.Π.Α. είναι φορολογικός αντιπρόσωπος ή εκπρόσωπος κατά την έννοια του άρθρου 35 του Κώδικα Φ.Π.Α., τα πλήρη στοιχεία του προσώπου αυτού, καθώς και ο Α.Φ.Μ. του.

4. Τα στοιχεία που εκδίδονται για συναλλαγές στο εσωτερικό της χώρας και εκφράζονται σε ξένη γλώσσα και νόμισμα απαιτείται για λόγους ελέγχου να διατυπώνονται και στην ελληνική γλώσσα και στο εθνικό νόμισμα (ευρώ).

5. Τα τιμολόγια που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού είναι δυνατόν να αποστέλλονται σε χαρτί ή, υπό τον όρο της αποδοχής του παραλήπτη, με ηλεκτρονικά μέσα.

6. Τα τιμολόγια που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα γίνονται δεκτά υπό την προϋπόθεση ότι η γνησιότητα της προέλευσής τους και η ακεραιότητα του περιεχομένου τους εξασφαλίζεται:

α) είτε μέσω προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Π.Δ. 150/2001 (ΦΕΚ 125 Α'),

β) είτε μέσω ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων (EDI), όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 2 της σύστασης 1994/820/Ε.Κ. της Επιτροπής, της 19ης Οκτωβρίου 1994 (Επίσημη Εφημερίδα Ε.Κ. EL 388/28.12.1994), εφόσον η συμφωνία σχετικά με αυτήν την ανταλλαγή προβλέπει τη χρησιμοποίηση διαδικασιών που να εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα των δεδομένων. Ειδικά στην περίπτωση συναλλαγών με το εξωτερικό (μέσα στην κοινότητα ή με τρίτη χώρα) απαιτείται ως απαραίτητο ένα επί πλέον συνοπτικό έγγραφο σε χαρτί, το οποίο να περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων και τη συνολική αξία της συναλλαγής. Το ανωτέρω έγγραφο δεν απαιτείται εφόσον φυλάσσονται αντίτυπα των τιμολογίων.

7. Όταν διαβιβάζεται πλήθος τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα προς τον ίδιο αποδέκτη, οι κοινές ενδείξεις στα διάφορα τιμολόγια μπορούν να αναφέρονται μια μόνο φορά με την προϋπόθεση ότι είναι δυνατή η πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών κάθε τιμολογίου.

8. Ο επιτηδευματίας οφείλει να μεριμνά για την αποθήκευση των αντιγράφων των τιμολογίων που εκδίδονται από τον ίδιο ή εξ ονόματός του και για λογαριασμό του, από τον πελάτη του ή από τρίτους, καθώς και όλων των τιμολογίων που λαμβάνει. Αντίτυπα των τιμολογίων που εκδίδονται εξ ονόματος και για λογαριασμό του επιτηδευματία, παραδίδονται σε αυτόν μέσα στην προθεσμία που ορίζει ο κώδικας για την ενημέρωση των τηρούμενων βιβλίων.

9. Ο επιτηδευματίας μπορεί να καθορίζει τον τόπο αποθήκευσης, υπό τον όρο να θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών, έπειτα από οποιαδήποτε αίτησή τους, τα τιμολόγια ή τις πληροφορίες που έχουν αποθηκευτεί, μέσα στις προθεσμίες που τίθενται με την αίτηση των αρχών αυτών, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Όταν ο τόπος αποθήκευσης ευρίσκεται εκτός Ελλάδας, υποχρεούται να γνωστοποιεί άμεσα στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. πριν την αποθήκευση, τον τόπο αυτόν, καθώς και κάθε μεταβολή του τόπου αυτού.

10. Όταν η αποθήκευση δεν πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα που να εξασφαλίζουν την πλήρη και επιγραμματική (on line) πρόσβαση στα σχετικά δεδομένα, ο επιτηδευματίας υποχρεούται να αποθηκεύει σε χαρτί, στο εσωτερικό της χώρας τα τιμολόγια σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κώδικα αυτό, καθώς και όλα τα τιμολόγια που λαμβάνει, ανεξάρτητα από την αρχική τους μορφή με την οποία διαβιβάστηκαν.

11. Όταν η αποθήκευση γίνεται σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή με την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του Ν. 1402/1983, του Ν. 1914/1990 και τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 218/1992 του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 1992 και σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεκφόρτωσης και χρήσης που προβλέπεται στην παράγραφο 14, ο επιτηδευματίας υποχρεούται να αποθηκεύει σε χαρτί, στο εσωτερικό της χώρας, τα τιμολόγια κατά τα οριζόμενα στον Κώδικα αυτόν, καθώς και τα τιμολόγια που λαμβάνει, ανεξάρτητα από την αρχική τους μορφή με την οποία διαβιβάστηκαν.

12. Η γνησιότητα της προέλευσης και η ακεραιότητα του περιεχομένου, καθώς και το ευανάγνωστο των τιμολογίων που αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά μέσα εξασφαλίζεται για όσο χρόνο προβλέπουν οι διατάξεις του Κώδικα αυτού. Η αδυναμία αναπαραγωγής του περιεχομένου τους λογίζεται ως μη διαφύλαξη των σχετικών φορολογικών στοιχείων.

13. Όταν τα τιμολόγια αποθηκεύονται ή διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, αποθηκεύονται και τα δεδομένα που εξασφαλίζουν τη γνησιότητα της προέλευσης και την ακεραιότητα του περιεχομένου του κάθε τιμολογίου, τα οποία δεν επιτρέπεται να τροποποιηθούν και πρέπει να είναι ευανάγνωστα για όσο χρόνο ορίζεται η διάρκεια φύλαξής τους από τον Κώδικα αυτόν.

14. Όταν ο επιτηδευματίας αποθηκεύει τα τιμολόγια τα οποία εκδίδει ή λαμβάνει με ηλεκτρονικά μέσα εξασφαλίζοντας επιγραμματική (on line) πρόσβαση στα δεδομένα και ο τόπος αποθήκευσης ευρίσκεται σε άλλο κράτος - μέλος, για τους σκοπούς του άρθρου αυτού η φορολογική αρχή έχει δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεκφόρτωσης και χρήσης αυτών των τιμολογίων, όπου είναι αναγκαίο για το φορολογικό έλεγχο.

15. Για τους σκοπούς του άρθρου αυτού, με τον όρο "διαβίβαση και αποθήκευση τιμολογίου με ηλεκτρονικά μέσα" νοείται η διαβίβαση ή η θέση στη διάθεση του αποδέκτη και η αποθήκευση, που πραγματοποιούνται μέσω ηλεκτρονικών εξοπλισμών για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) και την αποθήκευση δεδομένων και μέσω τηλεφωνικής γραμμής, ραδιοφωνικής μετάδοσης, οπτικής ίνας ή άλλων ηλεκτρομαγνητικών μέσων.

16. Ως στοιχεία που επέχουν θέση τιμολογίου γίνονται δεκτά όλα τα έγγραφα ή μηνύματα σε χαρτί ή με ηλεκτρονική μορφή, τα οποία πληρούν τους όρους που καθορίζονται από τις διατάξεις του Κώδικα αυτού.

17. Για κάθε παράβαση σχετικά με την ακρίβεια, πληρότητα, γνησιότητα και λοιπές απαιτήσεις που αφορούν τα

ανωτέρω τιμολόγια που εκδίδονται, επιβάλλονται οι προβλεπόμενες από τις διατάξεις του Ν. 2523/1997 (ΦΕΚ 179 Α') και του Ν. 1809/1988 (ΦΕΚ 222 Α') κυρώσεις σε βάρος του αρχικά υπόχρεου επιτηδευματία. Επίσης κυρώσεις επιβάλλονται και στα πρόσωπα που εκδίδουν τιμολόγια εξ ονόματος και για λογαριασμό του επιτηδευματία στις περιπτώσεις που προβλέπεται από τις διατάξεις των ίδιων νόμων.

18. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί:

α) να επιβάλλονται στους επιτηδευματίες που πραγματοποιούν παραδόσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών στο εσωτερικό της χώρας πρόσθετοι όροι έκδοσης των τιμολογίων από τους πελάτες τους ανεξαρτήτως του τόπου εγκατάστασής τους, ή ειδικοί όροι στην περίπτωση που ο πελάτης ή ο τρίτος που εκδίδει τα τιμολόγια είναι εγκατεστημένος σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 1402/1983, του Ν. 1914/1990 και από τον Κανονισμό (Ε.Ο.Κ.) αριθ. 218/1992 του Συμβουλίου της 27ης Ιανουαρίου 1992,

β) να προβλέπονται ειδικοί όροι για την ηλεκτρονική έκδοση τιμολογίων σχετικά με παραδόσεις αγαθών ή παροχή υπηρεσιών που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό της χώρας, από χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη για την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τις Οδηγίες 76/308/Ε.Ο.Κ. και 77/799/Ε.Ο.Κ. και από τον Κανονισμό (Ε.Ο.Κ.) αριθ. 218/1992,

γ) να επιβάλλονται και άλλοι ειδικοί όροι που να απαγορεύουν ή να περιορίζουν την αποθήκευση των τιμολογίων σε χώρα με την οποία δεν υφίσταται νομική πράξη σχετικά με την αμοιβαία συνδρομή ανάλογης εμβέλειας με την προβλεπόμενη από τις Οδηγίες 76/308/Ε.Ο.Κ. και 77/799/Ε.Ο.Κ. και από τον κανονισμό (Ε.Ο.Κ.) αριθ. 218/1992 και σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τηλεκφόρτωσης και χρήσης που προβλέπεται στην παράγραφο 14,

δ) να καθορίζονται οι όροι αποδοχής και άλλων μεθόδων σχετικά με τη διαβίβαση των τιμολογίων με ηλεκτρονικά μέσα,

ε) να καθορίζονται οι λεπτομερείς κανόνες των πρόσθετων όρων της τιμολόγησης και των διαδικασιών αποδοχής του κάθε τιμολογίου μεταξύ του επιτηδευματία και του πελάτη του στις έγγραφες συμφωνίες της παραγράφου 2.

Άρθρο 2

Στο άρθρο 12 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων προστίθεται παράγραφος 17 ως εξής:

"17. Όλα τα φορολογικά στοιχεία του παρόντος άρθρου, που εκδίδονται με μηχανογραφικό τρόπο, μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή και σημαίνονται με τη χρήση Ειδικών Ηλεκτρονικών Ασφαλών Διατάξεων Σήμανσης (Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ.) της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του Ν. 1809/1988 (ΦΕΚ 222 Α') κάθε μήνα, επιτρέπεται να εκδίδονται μέχρι τη δέκατη ημέρα του επόμενου μήνα με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα του προηγούμενου μήνα, εκτός εάν αυτά εκδίδονται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου, οπότε για το χρόνο έκδοσης των στοιχείων ισχύουν τα οριζόμενα από τις διατάξεις της παραγράφου 15."

Σ.Α.Τ.Ε.